

Судья 12 Судья

Министерство
СССР
ОЛИМПОВСКОГО КОМИТЕТА
СОЮЗОВЫХ СПОРТСМЕНОВ

Х. ПУЛАТОВ,
Ўзбекистон Компартияси
Марказий Комитети пропа-
ганда ва агитация бўлими-
нинг агитация ва оммавий
ишлар сектори mudiri.

Ўзбекистон Компартияси
Марказий Комитети про-
паганда ва агитация бўлими-
нинг агитация ва оммавий
ишлар сектори mudiri.

Радавил Владимир Романович — Тошкент лок-буёқ заводининг слесари.

Умаров Шавкат Умарович — Ўзбекистон ССР халқ нуқтронли комитети бўлими мудирининг ринтбосари.

Юдин Илья Иванович — Ўзбекистон ССР химия саноати бoш-армасининг бўлими бошлиғи.

лар тугайли қўрилган зарар 300 минг сўмдан ошиб кетди. Шунингдек, 159-қурилиш трести лабораторияси мудир **Х. Г. Хусаннова** кўпроқ ана шу масала ҳақида гапирди.

«Главташкентстрой» бошқармаси адресига ҳам бир қатор жиддий этирозлар билдирилди. Бошқарма қурилишга раҳбарлик билан боғлиқ бўлган оператив масалаларни жуда сўст ҳал этди.

Конференция қатнашчилари икки партиявий ишлар масаласига ҳам катта эътибор бердилар. Улар бошлангич партия ташкилотларининг мустақиллашга буюдан буюн ҳам эътиборини қўйатириш зарур, деб таъкид қилдилар. «Главташкентстрой» партия комитетининг ташкил этилиши ва унга район партия комитети ҳуқуқини берилиши бинокорлар зиммасига катта масъулият юкляди. Бу комитет икки ярим миңдан ортиқ коммунистни ўзига

Гончаренко Клавдия Сергеевна — Чирчиқ элетрохимия комбинатининг изолировкачиси.

Гребенников Иван Кузьмич — Тошкент лок-бўёқ заводининг электр монёри.

Дреев Сергей Никонovich — Тошкент лок-буёқ заводидаги аппаратчиси.

Задой Матвей Степанович —
Чирчиқ электрохимия комбинати
лесарлар бригадасининг бошлиғи.
Қўшмуродов Содиқ — Чирчиқ
электрохимия комбинати қозонхо-
дасининг машинисти.

Кульбацкий Иван Васильевич
— Ўзбекистон ССР Министрлар
Совети ишлар мудирлигининг стар-
ший референти.
Погорилецкая Ольга Алексан-

Подхватилина Елена Васильевна — Ташкент лок-буёғ заводи-
нинг старший аппаратчиси.

Радзивилл Владимир Романович — Тошкент лок-буёқ заводи-
нинг слесари.
Умаров Шавкат Умарович —
Ўзбекистон ССР халқ контроли
комитети бўлими мушарраф

Юдин Илья Иванович — Ўзбекистон ССР химия саноати бош-армасининг бўлим бошлиғи.

ТОШКЕНТДА ҳаёт ўз маромида давом этмоқда. Ҳозир ҳаммаёқда иш қизиги. Марказда зилзила лойиҳаси бўлиб қилинган эски тилидаги бинолар бузилиб катта қурилиш майдонлари очилмоқда. Ушбу суратларда биз икки тавҳани кўриб турибсиз. Чапда қулаган деҳқонларнинг шаҳар теккасига чиқариб таълиммоқда. Ўғида эса Гагарин паркида ташкил этилган чодирлар шаҳарчаси.

УКРАИНАЛИКЛАР БИЗНИ ШИМАРДИ

Тошкент!
Бу чолми жуда ёшлик чоғимда эшитганим. Олчазор ва олчазор, шифтолизор ва тоқзорлар бағрида яшаб ўтган айоний шаҳар кўз ўнгимда гавдаланган эди. Уруш тугайли бошлангич қолган минг-минглаб руслар, украин ва белоруслар, яхуди ва молдаванлар ана шу савоатли шаҳарда қардош ўзбекларнинг кайнок меҳри билан яшадилар. Ундан кейин Тошкентнинг номин жаҳон бўйлаб тағин мардонзор жарангадди: Тошкент тинчлик рамиз бўлиб қолди. Энг муҳим халқаро муаммолар шу ерда тинч, оқсоқиллик билан ҳал бўлди. Ундан кейин эса...

Иттифок радиосидан Тошкентда зилзила юз бергани, кўп уй-жойлар айрон бўлганини эшитганимда юрагим уқиб кетди. Бу соғуқ хабар кишини чуқур ҳаяжонга солиди.

Байрам арафасидаёқ минглаб қурувчилар Тошкентга ердан учун оғландилар. Булар орасида уруш йиллари Тошкентда яшаган кесаклар, айёллар, Тошкентни ҳали кўрмаган ёш йигит-кизилар бор эди. Келишдан аввал қурилиш материаллари ва механизация воситалари поездга ортиш керак эди. Шу ташкилий ишлар билан бироз вақт ўтди. Биз бир гуруҳа инженерлар 14 май кунин Тошкентга учиб келдик. Аэропорт атрофида ваҳимага сабаб бўладиган ҳеч нима йўқ эди. Лекин, шаҳарга кириб келгандан кейингина аҳвол чиндан ҳам анча мушкул эканини кўрдик. Яна бир нарсани ҳеч бир муволағасиз айтиш керак. Шаҳрингиз кишилари мард, матонатли одамлар экан. Шинистланган биноларини бузаётган студентлар, қурилиш майдонини зудлик билан таяёрлаётган бўлдозорчилар, экскаваторчи ва шоферларнинг кун-тун меҳнат қилаётганига қойил қолдик.

Бизга Чилонзордаги «13-В» секторда 14 та беш қаватли уй қуриш вазифаси топширилди. Кўпчилиги 80 квартиралар бўлади. Ҳозирча қилаётган ишларимиз билан фахрлана олмаймиз. Негаки, шу кунгача бинолар учун қотлован қазиб, бетон қорғич машиналарига жой таяёрлаш, кўтарма кранларини монтаж қилиш билан шугулландик. Бетон қорғичлар учун жойлар тайёр бўлди, қотлованлар қазилди. Шу қисқа вақт ичидеёқ илгор қурувчилар ўзларини қурсатишди: айниқса, донецлик бинокорлар яхши ишлайотишди. Экскаваторчи А. П. Глазун, дурадгор В. А. Чув, бўлдозорчи М. Саломон, шофер Л. Постол, комплекс бригада бошлиғи П. А. Семикрасов, звено бошлиғи Ю. Х. Мельниченко — булар биринчи кунларданок гайрат билан ишга киришди.

Ишнинг бошланиши яхши. Лекин маҳаллий ташкилотларга ақриқ эътирозларимиз бор. Масалан, донецликлар 22 майда ишга тушиб, 23 майдаёқ беш қаватли уйнинг қотловани қазиб, бетон ётқизишга тайёр бўлиб қўйишди. Маҳаллий раёонистлар ҳамон экинчи текширишга киришмаптилар. Техник туҳматлар келчиб кетмоқда. Бу эса ишнинг нўзлиб кетишига сабаб бўлади. Сирдан қараганда майдадек туноладиган яна базис эътирозлар (буни таъкиф деса ҳам бўлади) ҳам бор. Қурилиш майдонига қин жойда кўйма охинолар ташкил этилса яхши бўларди. Шунда тушлик қилишга сарфланган вақт тежаларди. «Союзпечать» киоскиси ҳам очилсин. Икки мингдан ортиқ қурувчи ишлайпти. Газеталар киоскда қолмайди.

Биз буларни умумий ишмакни яхшилаш мақсадида айтаямиз. Серкўш гузал Тошкент яна-ям обод бўлади. Шубҳасиз, дўстларнинг яхши нияти амалга ошарди.

Л. ЛАВРЕНТЬЕВ,

«Укрстрой» трести старший инженери.

МАКТУБ МУҲОКАМАДА

Зилзила оқибатида турар жойидан ажралган аҳолининг энг-лаштираш ҳисобига бошлала билан таъминлаш юзасидан Октябрь район жамоатчилигининг ватанпарварлик ташаббусининг ҳаммақараримиз қизиги қўллаб-қувватламоқдалар. Шу кунларда жойларда бўлиб ўтаётган йилги ишларда мактуб кенг муҳокама қилинати, зарур ташкилий тадбирлар белгиланмоқда. Кунни кеча Ленин район партия комитетининг пленуми ва район Совети сессиясининг қўшма мажлисида Октябрь райо жамоатчилигининг барча тошкентликларга қарата ёзган мактуби муҳокама қилинди.

Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. Окунский зилзила оқибатларини тугатилиш бўлида қўриладиган шийолини тадбирлар ҳақида қисқача ахборот берди. Кундан ер кимиллаш натижасида шикастланган бир қанча уй-жой бинолари ҳозирнинг ўзидаёқ ремонтдан чиқарилиди. Район бўйича 492 оила янги квартираларга қўчиб ўтди. 520 хонадон ўқувчи ва студентлардан бўшган ётоқхоналарда вақтинчалик яшаб турибди. 558 оилага район меҳнаткашлари ёз хонадонларидан жой ажратиб беришди. 85 оила об-ласть ва республикамизнинг бошқа шаҳарларига қўчиб кетди.

Ленин район меҳнаткашлари Октябрь район жамоатчилигининг ташаббусини қизгин маъқулладилар. Ўртоқ Окунский

ТЕМИР ЙЎЛ ИНЖЕНЕРЛАРИ ТАШАББУСИ

Тошкент бошига тушган ташвишга ҳозир Иттифоқимизнинг барча халқлари шерик бўлмоқда. Қардошларимиз кўларидан келган ёрдамларини билан алмайтишлар. Москва, Ленинград ва қардош республикалардан келган бинокорлар Тошкентда катта қурилиш ишларини бошлаб юборишган. Улар қурилиш учун зарур бўлган барча механизм ва материалларни ўзлари билан бирга олиб келишган.

Пойтахтнинг станцияларига ҳамон юк ортиган поездлар келиб турибди. Улар дўстлик, қардошлиқ эшелоноларидир. Шу кунларда Тошкент темир йўл узели техник план нормасига қўшимча равишда ҳар кун 16 — 18 та поездни қабул қилиб олмақда. Дўстларимиз юборган бинокорлик материалларини ортиган 15 та поезд ҳозир шаҳрингизга етиб келган. Улар соин бора-бора 52 тага етиши керак. Вагонлардаги юклар Келес, Қизил туқимачи, Собир Раҳимов, Тошкент товар станцияларига тушириб олинапти.

Лекин темирйўлчилар айрим ҳолларда юкларни тушириб олишда шийолини қилишпти. Икки кучлари еттишмаптир. — Ледин Урта Осиё темирйўл бошқармаси оператив тақсимида бўлиши бошланишига ташкил берилган. Қўшма бошқармада Тошкент темирйўл бўлимига ердан бериш масаласини муҳокама қилиди. Ахир ҳар суткада «Главташкентстрой»нинг 300 вагон, республика қурилиш министри ташкилотларининг 150 вагон, савдо ташкилотларининг 100 вагон юк наваб кутиб қолмоқда. Натияжада поездлар Тошкент станцияларида бекорга вақтларини йўқотмоқдалар. Шунинг ҳисобига олиб бошқарманинг минг кишилик ишчилари, инженер-техник ходимлари станцияларга бўлиниб тўрт кун давомида юкларни тушириб беришга ёрдамлашганга қарор қилилар. Бу билан биз пойтахт қурилишини тағин ҳам жалаллаштиришга оз бўлса ҳам ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз.

З. АХТЯМОВА.

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

БОКУ — ТОШКЕНТГА

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети зилзиладан зарар кўрган Тошкент шаҳри аҳолисига қардошлиқ ёрдами кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Озарбайжон ССР қурилиш ташкилотлари Тошкентда умумий миқдори 35 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой биноси қуриб берадилар. Шундан 10 минг квадрат метри 1966 йилда, 25 минг квадрат метри эса 1967 йилда бўлиб этилади. Республика қурилиш министрига «Главташкентстрой»нинг комплекс бригадалари, инженер-техник ходимлари ва ишчилари Тошкентга юборилиш, уларни бинокорлик техникаси ва транспорт воситалари билан таъминлаш вазифаси топширилди.

Озарбайжон ССР Гостройи Ўзбекистон ССР Гостройи билан келишиб республика қурилиш

министрлигига Тошкентда қуриладиган уй-жойлар учун зарур лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиши ва юбориши керак.

Қурилиш министрлигига Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ихтиёрига бир гуруҳа инженер-бинокорларни, республика Гостройи ихтиёрига эса бир гуруҳа лойиҳаловчи мутахассисларни юбориш вазифаси юклатилди.

ТОЖИКИСТОН — ТОШКЕНТГА

Шу кунларда зилзиладан зарар кўрган Тошкент адресига мамлакатимизнинг турли чеккаларидан шийолини равишда ҳар хил юклар етиб бормоқда. Бинокорлик материаллари, йиғма уйлар жўнатилмоқда, шаҳарни тиклаш учун бинокорлар бригадалари етиб бормоқда.

Тожикистон меҳнаткашлари ҳам тошкентликларга қардошларча ердан қўлини чўздилар. Душанба цемент-шифер комбинатининг ходимлари Тошкентга 1900 тоннадан ортиқ цемент юбордилар. Пойтахтдаги бинокорлик материаллари комбинатидан бир неча вагон ганч ва 100 минг дона селикат гишт жўнатилди. Исфара ганч заводи ҳамда Роҳат гишт заводи ходимлари кўп миқдорда маҳсулот жўнатдилар.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети қардош Ўзбекистон пойтахтига ердан кўрсатиш юзасидан бир қатор тадбирларини белгиләдилар. Жулидан Қайроққум уйсозлик комбинати 44 квартиралар йирик панелли 4 та уйи конструкциялар тайёрлаб беради. Бу конструкциялар Тошкентда Ленинбод қурилиш трести қурувчилари томонидан монтаж қилинади. Душанба уйсозлик комбинати ходимлари иккита йирик панелли уй-жой қуриб берадилар. Барча лойиҳалар ишлари ўз мутахассисларимиз томонидан бажарилади.

Пил охирига қадар бинокорлик материаллари саноати министр-

лигининг қорхоналари Тошкентга 10 минг тонна цемент, 2 минг тонна ганч тош, 2 минг тонна таёёр ганч, ярим миллион дона селикат гишт ва 150 минг дона шиш қиш, 1000 тонна оҳак, 2 минг тонна аглопарит ва бошқа материаллар етказиб беради. Бинокорлик материаллари шийолини сўрада юборилади.

Ўзбекистон бошқармалар қардош Ўзбекистон пойтахтига ердан кўрсатиш истагини билдирдилар. Масалан, Душанба темир йўл бўлими ходимлари Тошкент адресига борадиган вагонларни биринчи навабда тузиб берадилар. Поездларга яшил йўл очиб қўйилади.

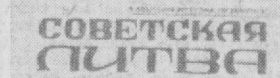
Йўл бўлими ҳисобидан 100 минг донадан ортиқ гишт ва бошқа материаллар жўнатилди. Бундан ташқари темирйўлчилар Тошкентни тиклашда қатнашадиган бир неча қурилиш бригадалари юбордилар. Тошкентликларга ҳартомонлама қардошлиқ ёрдами қўйилди.

СОВЕТСКАЯ ЭСТОНИЯ

ЭСТОНИЯ — ТОШКЕНТГА

Тошкентнинг зилзиладан зарар кўрган уй-жой фондига тиклашда бонинг республикамизга меҳнаткашлари ҳам ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Қардош Ўзбекистон пойтахтига қурилиш-монтажлаш поездди юборишга қарор қилинди. — деди Эстония телеграф агентлиги мухбирига Эстония ССР Гостройининг раиси А. Г. Венделли. — Бу поезд 200 дан ортиқ мутахассисларга — гишт терувчилар, сувочилар, монтажчилар, инженер-техник ходимларга эга бўлади. Уни зарур материаллар, техника, ҳужжатлар билан таъминланади. Тошкентда Эстония бинокорлари 2 та тўрт қаватли уй-жой биноси қурадилар. Бу уйларнинг умумий майдони 5 минг квадрат метрга тенг бўлади.

ЛИТВА — ТОШКЕНТГА

Совет Ўзбекистони пойтахтини тиклашга Немаз ўласи меҳнаткашлари ҳам ўз ҳиссаларини қўшадилар. «Советская Литва»нинг мухбири Литва ССР Қурилиш министрининг ўринбосари С. Бартушас мурожаат қилиб, Литва бинокорлари Тошкентга қандай ердан кўрсатишлари тўғрисида таъриб беришни илтимос қилди. У қўйиладиган айтиди:

— Бизда Тошкентга Қурилиш министрининг ўринбосари Дульман, министрликнинг техника бошқармаси бошлиғи Миншта, Наунадаги 1-қурилиш трести бошқарувчисининг ўринбосари Стулгайтис ва шаҳар қурилишнинг лойиҳалаш институтининг бўлим бошлиғи Белоус ўртоқлар жўнаб кетдилар. Улар Тошкент билан ҳамда у ерда келажада қилинадиган ишлар шариоти билан танишдилар.

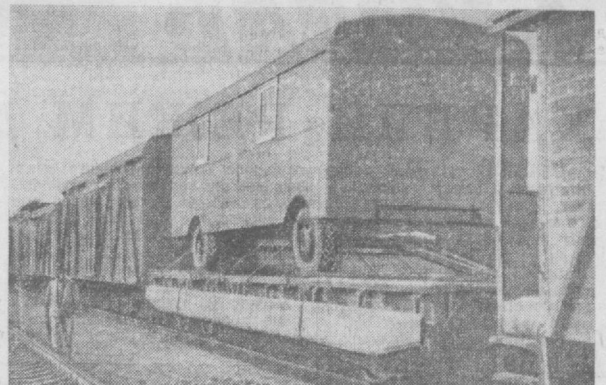
Шу нарсга кўзда тутилмоқдани, бизнинг бинокорларимиз Тошкентда тахминан 10 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой қурадилар. Бир уй бутунлай ўз материалларимиздан, республика бюджет ҳисобига қурилади. Ҳамма ишларни бажариш учун яқинда Ўзбекистон пойтахтига қурилиш поезд ҳамда 250 га яқин мутахассис — юқори малакали бинокорлар ва монтажчилар, прораблар, мастерлар жўнаб кетади. Қурилишга умумий раҳбарлик қилиш вазифасини Наунадаги 1-қурилиш трести зиммасига юклайди.

Оператив гуруҳа бориб келишдан кейин биз қурилиш поездни қандай «жиҳозлаш» кераклигини билиб оламиз. Эҳтимол шаҳар қурилишнинг лойиҳалаш республика институт лойиҳалаш ишларининг баъзи қисмларини, биринчи навабда биноларни ўша жойга мослаштириш ишларини лойиҳалаш вазифасини бажарар.

Д ўСЛИК шаҳарчаси — Сергелда қурилиш ишлари тобора кенгайиб борапти. Краснодар ўлкасининг қурувчилари ўзларига ажратилган участкада тез сўраётган билан уй-жой бинолари бўлиб этмоқдалар. Суратда: бир гуруҳа Краснодарлик қурувчилар бўла-жак биноларнинг икки қатъелар билан танишмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ҲОЗИРГИ замон йирик биноларининг қурилиши аввало кўтарма кран уратишдан бошланади. Ленин ордени «Главташкентстрой» қурувчилари Тошкентга келишди, дарҳол иш майдонларига бориб кўтарма кран уратишга киришдилар. Ушбу сурат кран юрадиган рельсларни ётқизиш пайтида олинган.

ҲУДРАТЛИ локомотивлар бепоеи Ватанимиз узоқ-яқин шаҳар ва қишлоқлардан янги Тошкент қурилиши учун нимагин зарур бўлса, ҳаммасини бегўхот келтириб турибди. Шаҳар атрофидаги темир йўл станцияларидан бўлсангиз, буни айниқса аниқ ҳис этасиз. Мапа, Шумилов станциясида кунни кеча олинган сурат. Уралдан келган эшелон юкларини бўшатиб учун наваб кутиб турибди.

М. Нуриддинов фотолари.

Э. ТўЛАГАНОВ.

ПИОНЕРЛАР ЁЗИ СОЗ ЎТАДИ

— Зилзиладан зарар кўрган тошкентликлар фарзандлари ёзи каникулларни қаерларда ўтказадилар, улар учун қандай шароитлар яратиб берилади? Яқинда муҳбиримиз Тошкент шаҳар иккуня комитети раисининг ўринбосари С. Раҳматхўжаевага шундай савол билан мурожаат қилди. Ўртоқ С. Раҳматхўжаева қўйиладиганларни билдирди.

Тошкентда рўй берган зилзила қўллаб бошлар муассасаларини ҳам шикастланганди. Шу билан мактабларда қўйилар барвақт тугалланди. Ҳозир 57 та шаҳар пионер лагери ташкил этилган. Бир сменада бу лагерларда 10 минг 100 киши дам олади. Сегойда эса 40 минг 720 пионер-ўқувчи ёзи шу ерда ўтказадилар.

Бундан ташқари шаҳар ташқарисиди пионер лагерлари ҳам муддатидан олдин очилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарори билан Тошкент шаҳрига қарашли барча дам олиш уйлари ва санаторийлар болалар ихтиёрига топширилди. Дам олиш уйлари ва санаторийлар базасида ҳар сменада 4 минг 90 киши хордиқ чинаради. Ёз бўйи эса 12270 киши дам олади.

«Октябрь 10 йиллиги», «Обирахмат», «Бурчмулла» каби дам олиш уйлари юқори синф ўқувчиларини ўз бағрига олди. Ёз давомида 4800 ўқувчи бу ерда бўлди. Шунингдан Тошкентдаги 9 та маданият ва истироҳат бонгдан 6 таси ҳам болаларнинг дам олиш уйига айланди. Шу болалар, пионерлар уйи ва саройлари, яшил майдонларда ҳар сменада 5500 бола хордиқ чинаради. Пионерлар лагери ташкил этилади. Бу лагерлар кеза-ю кундуз ишлаб

туруди. Зилзила оқибатида бошлангич қолган оила фарзандлари шу лагерларнинг энг-азиз меҳмонлари бўлишди.

ВЛКСМ Марказий Комитети қўрсатган ердан ҳам тоғида катта У 1800 дона беғул пўтевка ажратди. Минта пўтевка «Артек» пионер лагери учун, Кавказдаги «Орбикон» пионер лагерига эса 500 та пўтевка берилади. Болаларнинг дастлабки партияси ҳозир

шу томонларга жўнаб кетди. «Молодая гвардия» пионер лагери учун 300 та пўтевка олинди. Зилзиладан зарар кўрган болалар уйлари шаҳар ташқарисиди ўз лагери ва бағрига эга. Шайхар ташқарисиди ҳам шаҳар ичиди пионер лагерлари учун пўтевалар бегулиди. Ҳаммаси маҳаллий Советлар ва қасаба со-ҳаз ташкилотлари йўли билан давлатнинг ўзи тўлайди.

ЁРДАМ ФОНДИГА

Чирчиқ меҳнаткашлари зилзила натижасида зарар кўрган тошкентликларга қардошлиқ билим моқдалар, ёрдам қўлини чўшмоқдалар. Шаҳар саноат қорхоналари ишчи ва кизматчилари шайба ва яшанба кунлари ишлаб, иш ҳақини Тошкент фондида юборишмоқдалар. Бу ишда айниқса қурувчилар бошқаларга ўрнатилган бўлмоқ-

да. 180-қурилиш трести бинокорлар масақатлашиб Тошкент фондида икки кун ишлаб беришга қарор қилишди. 225, 227, 228-УНР ишчилари ҳам хайрли ишдан четда қолмадилар. Фақат шу қурилиш трестининг ўзидан 3700 га яқин киши икки кунлик иш ҳақини Тошкент фондида юборди.

ҲАЁТ ГҲЛИ

БОБОМ тўқсоннинг энгизери-далар. Асо тўтиб юрсалар ҳам, ўттизикини тўтиб бўлти. Кўзлари ўткир, сочлари қизил. Опоқ соқоллари кўракача тушиб туради. Токзандай гадир-будири кўзлари чайир. Ҳазил-мутойиба, аскияда ҳали ҳам у кишига та-раф йўқ.

— Нега тишингиз бўлти.— деб сўрасам:

— Эчки сутти амб катта бўлганман.— дейдилар.

— Нега қаримайсиз.— десам:

— Болдиди шарифимиз шун-док.— қаримайдиган қилиб тўқ-қилди.— дейдилар.

Янгида бобом боққа ўзлари қарардилар. Қолхоннинг Дашда-ғи. Зиндаги. Ўздаги қанча-қан-ча бекор бўган ериги боб қилиш-да бобом сардор бўлиб турганлар.

Қаримайдиган неини ҳовлижа-даги тошларга ўзлари қараб, ўз-лари сизиб-сизиб, парварши қилиб қўйдилар. Том бўли баланд сўртонини ўзлари бемалол қилиб тушларардилар. Ўшлари саксон-дай ўтганда неини ҳам қомтон-га бошига бирини кўз урдирмас-дилар. Нима бўлди-ю, бир кун филокат юз берди, оёқлари сирга-ниб, сўртондан тушиб кетдилар.

Боққа одам бўлса суякларни майда-майда бўлиб нетини, тил-тортиқ қилиш турган гап диди.

Бобом бўлса қасалхонада кўз очилди-ю, шу бўли олти ой-унда бир йилча шифтга қараб ётидилар. Докторлар ахши тарбия қилишди. Анаининг оғиздан қай-тиб келдилар-ю, сал оқсоқ бўлиб қолдилар.

— Ўғлим, ахши от ҳам оқсай-ди.— дейдилар мийғарида кўли-б.— танил-қонининг соғини ҳам, одаининг бахти ҳам меҳнатдан бўлади. Умрингда, илони бори-ча, ерини айла. Агар суягини меҳнатда қотмаганида, этим пи-шиб, пай бўлиб кетмаганида, ўша тоқининг тағидан, ахтиром, тўғри қабристонга бораримиз.—

Шифо тоғич, гулга ружу қил-дилар.

Ховлини кўрган киши бами-соли жаннат дейди. Атрофда тур-фа гуллар: гулрўзо, аттигул, гулсарф, райхон, гулшайло, маршотул, президент, номи га-лати-галати гуллар.

— Бобом, муҳаббат гули ҳам борми.— дейман гоҳо термшиб.

— Унақаси ҳам бор.— ўғлим, бор. тошқанди, Ленин мен сенига аптасам ҳаммасидан ахшии ёш-ли гули, ҳаёт гули, бўтам.

Тўғри бўлса керак ахир, қари-биганини пари билмас дейиш-гай-ну.

«МУҲАББАТИНГГА ЗОРМАН»

ҚИШЛОҚЧА ачадан бери бор-манган эдим. Янгида бўйим

КИЧИК ҲИКОЯЛАР

тушди шу ёшлим водийсига.

Бирга ўқиган ўртоғим Содикни кўриб қолдим. Кўчоқлашиб кет-дик. Дўконга кириб чинсиди:

— Юр, биродар, уйга қирамиз. Пича ҳасратим бор.— деб қолди.

Уйда ҳеч ким йўқ. Озода. Бир-пасда чой қўйиб, дастурхон ёзди.

Яхна ўшт тўғраб неини ишча оқ мусалласини келтириб қўйди.

Иккита ийида гулли пилетага тўлдириб қўйган, бирини меґа уратди.

— Эшитганман, оғзингга олмай қўйибсан. Мен ҳам шунча, Ле-кин, дўстим, бугун қўлимни қай-тарма. Шунинг ичидики, неини ош-ман ҳасрат дастурхонининг қати-ни.

Иккитонинг ичидики, Пича темадиди. Мусаллас аста-секин аста-бошлади. Дўстим пилеталарни тағин тўлдирган, ҳали ўзи айт-ганидан, ҳасрат дастурхонининг са-ҳифаларини варақлай бошлади.

— Ўзинг биласан: тирноқча зорман. Саодат билан ўн йил бир-эстикча бош кўйдик. Янги уй-курдик. Мўл-қоллик бўлди.

Иккитонинг ичидики, бир-биримиз-ни ёшлиқдан ахши кўриганим бўл-са ҳам орада бир-биримизни пай-ванд қилиб турадиган бир нарс-а, дилин-дилига тағин ҳам маҳ-кам боғландиган занжир йўқ эди.

Мен ўқиндим. Саодатга билдир-май кечалари оқ кечим.

У менга, мен унга тағин қилма-дик. Ахирини Саодатнинг ўзидан садо чинди.

— Сиз мени деб умрингизнинг ўн-дигини ҳақон қилдингиз, эн-ди бўғига чидай олмайман. Сиз ҳам ўз бахтингизни ахтаринг.

— Ахирини унинг айтгани бўлди. Лекин ўн йил бир эстикча бош кўй-иб, билмаган эканман Саодат-ни. қайрашадиган кунни ахши-роқ танидим уни. Бир кўр киши-мининг олиб:

— Уй-рўзгор, ҳовли-жой бари-синини.— дейди.— Унамадим, бўл-мади, қўчоқлашиб туриб, йилга-хайрлашди. Гапимни эшитиш-самни, қайрашди, аяралишга-нимиз йўқ.

— Мен.— деб пича тутиди у.— уйландим. У эр қилмади. Беш-қулдик чаналоқни боқиб олибди

деб эшитдим. Энди фарзанд кўра-майми-қўрми билмайман, ҳали ҳам тирноқча зорман. Буниси ҳам майли-ю-а, эндиликда бир-дардим икки бўлди. Энди бўлса муҳаббатга зорман. илк муҳаб-батга. Эшитасанми, Саодат, му-ҳаббатингга зорман!..

ОНА МЕҲРИ

МУҲАДДАС медицина институ-тида ўқийди: доктор бўламан-деб шу даргоҳ оёнасида қадам қўйганига ўн йилча бўлди. У эш-тидиган оқ тили билан ада-биётга бошқача ҳавас қўйганди.

Тўлиқсиз урта мактабни битир-ган илми ҳамсабоқлари, ҳамма-дан ҳам умрида талай шогирд-ларини учирма қилган қишлоқ мактабнинг адабиёт ўқитувчи-си:

— Муҳаддас, гаров боғлаша-мин, ё шойра, ё журналист бў-лади. Ахир, унинг нуҳудидан шериат ўзи барқ уриб туриб-ди.— деган эди баъорат қилиб.

Лекин домласи янгилиди.

Онанинг оғир дардига маҳкам бўлай деган ният уни боққа-жойга бошлади. Қанч эди фа-н деб аталган нарсанинг аяра-аст-тарини, сир асирини тейроқ кўриб, била қолса-ю, оқ сут бер-ган онаининг оғирларини унинг аъзойи-баданидан тағ-томини би-лан сўғуриб ташласа, Қоҳирча у мақсад шотендан аста-секин по-ғона-поғона кўтарилаётди. Ҳар-бир имтиҳон гоҳ ана шу шоти-рини поёсига, гоҳ осмонлар чўк-кига қинадиган бўлиб даровога ўшиб кетди. Имтиҳон кўнлари элиб келган бир зик пайтда она-сининг аҳволи оғирлашди. Ило-жи бўлмади: қасалхонага олиб келинди.

Мушарраф қоланинг икки қи-зи — кўзининг икки оқ қорас-неча-қундуз она бошида парво-на. Қўпича қундуз кунни қат-тир-кизи, кечаси Муҳаддас она-сининг бошида.

Муҳаддас кеча имтиҳондан ўтиб тағин тўғри қасалхонага қараб-жунди. Опаки постини топиш-ган посбондек уйга қайтди. Му-

ҳаддасининг посбонини бошланди.

У ярим кечагача сергак ўтирди.

Кейин уйи деган оғи матраси-ни ёйиб, Муҳаддасининг ўзи ки-ришлари, шайхо кўзларини сий-дигани чоғланди. Дунёда уйида эр-нарса йўқ дейишди. Лекин оқ сут бериб боққан, қора ке-чаларда ширин уйқусини бўзиб бе-шинча суяқиб тоғ оттирган, ҳар-қўни бошингда минг парвона бў-либ, гоҳ муғил, гоҳ қуноқ, ҳа-ётбахш алла айтган, сени боло-қазолардан омон-эсон сақлаб қол-ай деб, кўрагини қалқон қил-ган она меҳри уйқудан эр-келди.

Муҳаддас онасининг қўрқиб қолган лабига дард билан қара-ган, қўлидаги аянинг тағин ҳам қаттиқроқ элиб, суяқини пилета-секин томиша бошлади. Мушар-раф хола сув дегандек бўлди.

Ўзи онасининг бошини аста кў-тариб, аянинг суяқини ҳўплатди. Ўқини тағини. Қўзини бир-дан ят элиб очди-да, алла нарс-а деб шичирлади.

Балик у кишини дуо қилган-дир. Балик, Муҳаддасга қизини-чиранида бир ҳафтача кўз юм-маганини, деразига қизил чой-шаб тўшиб, аянинг суяқини ич-тирганни эслашди.

ОСТОНАНГ...

ШУ КЎЧАДАН қачон ўтмайин-жаратим алла нечун бўлиб ке-тади. Атрофдаги дарахларнинг тили бўлса сўзлаб беради. ўша шайдолик чоғларимда шу кўчага қандай кириб чиқганимни. Дар-возанг олдиндан ўтсам, негадир, Ҳазини газалини эслашди.

Мен — Вомику сен — Уэро, вас-лингга етолмасдан.

Ҳар кеча қароргоҳим остона-тоғ отгунча...

Мен шу остонадан ҳар гап-гамгин бўлиб қайтганман. Бари-баринг боғидай ёлғиз: сенинг табассумларинг, сенинг жилваларинг, сенинг бошиларинг.

Масур чоғларимда, ёшлик ша-робидан тўла сипириб, маст-аласт юрган кезларимда шу де-разани каттигини эмас, балки, сен, дунда мен учун ўша пайтда элиб айна, энг гузал қиз икки ну-ҳудининг, қўчоғини очиб тур-гандек бўлиб, тўқоларди. Кейин-кейин дарвоза менга истеҳзо-аралаш масҳара қилиб қараёт-ганга ўхшайдиган бўлиб қолди.

Бугун ўғилчаним етказиб шу кўчадан, чинорлар тағидан ўта-ганман, дарвозанга кўзим тушиб, юрагим тағин қаттиқроқ уриб-келди. Ҳазинда дедим: «Ўғлим, олдин икки нуҳудини очиб, ке-йин мазак қилдиган дарвоза-ларнинг остонасига йўлама, асло қадам қўйма, алданма!»

Ҳамид НУРИЙ.

Оржоникидзе районидagi Ҳамза номли мактаб ўқувчилари ўзлари бунёд этган мактаб олдидаги боғларини жуда яхши қўри-шади. Улар ҳар кун иккитонинг парварши қилиш билан шугул-ланадилар. Суратда: ўқувчилар мактаб боғида.

С. Махов фотоси.

Инги шеърлар дугонамга

Атай севги излама асло,

Топагинда йўқотма эинҳор.

Синовиндан ўтоса аъло —

Қайси йўлдан бошлаб кетса — бор.

Майли борли, негил тоғида,

Бир кўчадан ўтиб ўн қайта.

Хандон урсанг, қуйласанг қанча.

Ҳеч ким сандан қўлмас у пайтда.

Парво қилма ёгса ёмғир, нор,

Қўлдан тут қоронгу тунда.

Қоқилмасин — сўймоқлар ҳам бор.

Инсон йўли мураккаб жуда.

Бахтинг ёри етгин қадрига,

Ардоқлагин борица имкон.

Шундай қилиш ҳам сев, ҳам

Ташламас у шунда ҳеч қачон.

Атай севги излама асло,

Топагинда йўқотма эинҳор.

Раҳима ШОМАНСУРОВА.

НАЙ ИШҚИДА УХЛАМАЙ

Тун...

Бориқ уйқуда,

Шундай осуда,

Ойдин кечада.

Уйқу қўнмас чўпон кўзига,

Терғулади кимнинг юзига?

Ечкили, майин,

Чалди у найин,

Тунни ёрди най,

Олисларни тутди овозин,

Тўдирларини кўнглини сози.

Чалар юракдан,

Гаштин сўзмадан,

Лой тинглар борли.

Вузломасини уйқусин наво,

Наҳот келмас у сулув ёрно?

Олган ҳаёлин,

Бор ихтиёрин.

Қуллар зорлиниб,

Тинглар чўпонни қирлар,

Адрлар.

Найин юракнинг овози дерлар.

Қўшин қапада,

Ҳил паллада,

Мият эди чироқ,

Чўпоннинг кўнгли уинд-ла

тўлди.

Ҳаёлида қиз ёнида бўлди.

Фонар қўлида,

Гуллар йўлида,

Қўринди Санам.

Чўпон найин чикди авжига,

Санам найин севарди жуда.

Севги матлаби,

Вужуд, қалби,

Тинглади кўнгли.

Дилларга ором берар эди най,

Бахтдан, вафодан сайрарди

тинмай.

Тун...

Бориқ уйқуда,

Шундай осуда,

Ойдин кечада.

Уйқу қўнмас чўпон кўзига...

Муҳаббат ТУРОВОВА.

БИРИНЧИЛИК—ТОШКЕНТЛИКЛАРДА

Самарқанд шаҳрида беш кун давом этган республика кассабо союзи бадий агитация бригадаларининг кўнги аюналди. Турли шаҳарлар қорқоналарида ташкил этилган бадий агитация бригадаларидан келган қаттиқлар қўриқда ўз тажриба-ларини ўзлар бошқаларни таниш-тирдилар, ўзаро мусобақалашди-лар.

Кўрининг дастлабки кўни йи-ғилганлар, Самарқанд шойи тў-қиш ва «Хўжун» фабрикаларини ҳамда Самарқанд «Қуноқ» реис-куби агитбригадаларининг иши билан танишдилар. Сўнг наба-ма-наваб Бухоро, Андижон, Фарғона шаҳарларидан келган вакиллар ўз ишларини намойиш қилишди.

Тошкентдан борган «Полигра-фистлар овози» агитбригадаси-нинг иши юри аълоларини хур-санд қилди. Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашрият босмахонасида бу бри-гадининг ташкил этилганга анча-гина вақт бўлиб қолди. У ҳозир бой тажрибага эга. «Полиграфис-тлар овози» агитбригадаси «Ре-зервалар — ҳаракат» деган те-мада программа тўзган. Програ-ммага «КПСС XIII съез-ди қарорлари амалда», «Йў-қолган минутлар», «Ишга тушири-ладиган объект», «Мусобақа ёр-дам берди» каби ўн битта тема кирган. Шуларнинг қўпчилиги қисқа вақт ичда амалга оши-рилди.

Кўрик жюри аъзолари «Поли-графистлар овози» агитбригадаси коллективининг меҳнатини муно-сиб баҳолади. Улар биринчи ўринни эгалладилар. Агитбрига-дага биринчи даражали диплом ва унинг қатнашчиларига ёрлик тақдим этилди.

Ф. УСМОНОВА.

А. ШАИХОВ,

Х. УЗОҚОВ,

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ЖАХОН БҲИЛАБ

ҲАМДАРДЛИК

ҲАРБИЙ РЕЖИМ ДОРЛАРИ

САМАРҚАНД. 3 июнь. (ЎЗАТ). Лаос қироли Шри Саванг Ваттха-на ва унинг йўлдошлари Самар-қанднинг диққатга сазовор жойла-ри билан танишдилар. Лаос қиро-ли ана шу қадимги шаҳардан ке-латуриб, берган баёнотида Тош-кент аҳолисига ҳамдардлик изҳор қилди.

Бу шаҳарнинг бошига тушган мусибат, деди у, бизни хаддан ташқари ташвишлантирди. Шри Саванг Ваттхана шахсан ўз но-мидан ва Лаос халқи номидан

Тошкент аҳолисига чўқур ҳам-дардлик билдирди.

Биз, деб сўзини давом эттирди, у, бу шаҳарнинг тикланишини ва тағин ҳам кўркам бўлиб кетиши-ни биламиз.

Лаос қироли Лаос ва Совет халқлари дўстлигининг рамзи сифатида ҳамда Тошкент аҳолиси-нинг мардлигига тан берганлиги-нинг рамзи сифатида бадий нақшлар солинган қумуш кубокни совға қилди.

Л. ЖОНСОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН. 3 июнь (ТАСС). АҚШ президенти Л. Жо-нсон давлатларнинг Ойни ва бошқа осмон jisмларини текшириш ва ба-лаштиришдаги ҳаракатларини белгилайдиган ҳуқуқ принциплари тўғрисида халқаро битим тузиш зарурлиги ҳақидаги Совет ҳуқу-мати таклифига баён этилган «Конструктив ёндоқиш»ни бугун қизғин маъқуллади.

БРАЗЗАВИЛЬ. Илгари хабар қилингандек 2 июнда Леопольд-вилнинг Културга майдонида кўп-ми кишини қаловик кўз ўнгига генерал Мобуту режимига қарши қўйилган фитна қатнашчилари — Э. Кимба, Ж. Аван, Э. Бамба ва А. Маламба осиб ўлдирилган эди. Бундай ўч олиш жуда кўп конго-ликларни гоёт ҳалқонга солди.

Конгода гўй берган фожиянинг бош айбдорлари Бельгия элчи-хонасида туришди, лекин улар осонгина қўтулиб қолдилар. Фит-нанинг асосий ташкилотчиси бу-лган Бельгия элчихонаси секретари Алан Рэнс Конгондан чиқариб ю-борилди.

У генерал Мобутуга қарши фитна қатнашчиларини пул билан таъминлаш ҳамда бу фитнани иш-лаб чиқишда иштирок этишда айб-ланди. Мобутунинг Бельгия билан дипломатик алоқаларини узиш ҳа-қида дўқ-пўнса қилинганда

сўнг бу чора нима сангилдек бў-либ қўрилади. Лекин Бельгия мо-нополиялари томонидан оёқ қўли

чамбарчас боғланган Конго ҳуқу-мати ана шу қоралар билан чека-либ кўя қолди. Бироқ ҳатто ана шу енгилгина чора ҳам Бельгия ташқи ишлар министрлигининг но-розилигига сабаб бўлди. У Рэнс-нинг чиқариб юборилганлигига қарши норозилик билдирди.

Мобуту ўз душманларини қатл қилиб, ҳозирги ҳуқуқдан норози бўлган барча кишиларни қўри-тиш мақсадини кўзлаб, бу билан

у бироз вақт давомида ўзини ва маъжуд режимини янги зарбалар-дан ҳимоя қилмоқчи бўлди. Бироқ шу нарсга эҳтимоладан ҳоли эмасин, у ўзининг ҳатто ана шу ниятига ҳам эриша олмайди. Мамлакатда эса норозилик тобора ортиб бора-япти.

Б. ТУМАНОВ («Известия»)

БАЛАГЕР ҒАЛАБАСИ

ПАРИЖ. 3 июнь (ТАСС). До-миникана республикасида 1 июнь-да бўлиб ўтган ялпи сайловларда реформистлар партиясидан қан-дидатликка номзод қилиб кўрсат-илган Хоакин Балагер ғалаба қо-зонди.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг Санто-Домингонда хабар беришича, Балагер расмий, қарийб тўла маълумотларга кўра 673 минг овоз олган.

Хоакин Балагер ҳозирдаёқ ўзи-ни сайланган, деб ҳисоблаб, матбуот конференциясида сўзга чиқди ҳам-да иллий бирлик ҳуқуқини тўзиш-ни тақлиф қилди. Балагер айтди-ки, унинг программасидан беш пункт — Доминикана Республика-си территориясидан «америкаро-тинлик кучларини олиб чиқиб к